

Master plan za razvoj *Održivog Turizma* u slivu rijeke Save

Gdje se zelena putovanja

susreću s plavim vodama

Fotografija: Boško Tintor, Izvor rijeke Save ispod Planice

Fotografija: Miroslav Jeremić, Pivsko jezero

NOSILAC PROJEKTA

IZRADIO

U SARADNJI S

FINANSIRA

Master plan za razvoj održivog turizma u slivu rijeke Save

PODRUČJE PROJEKTA – SLIV RIJEKE SAVE

DRŽAVE UKLJUČENE U RAZVOJ MASTER PLANA

SI

HR

BA

RS

ME

CILJEVI PROJEKTA

✓ **Razvoj održivog turizma:**

Fokus na ekoturizmu, nautičkom turizmu i cikloturizmu, uz snažnu infrastrukturu koja podržava te aktivnosti.

✓ **Odgovorno upravljanje okolišem i kulturnom baštinom:**

Dati prednost očuvanju ekosistema i bioraznolikosti te zaštititi kulturne baštine, uz osiguravanje minimalnog negativnog uticaja.

✓ **Saradnja i uključivanje zainteresovanih strana:**

Poticati saradnju u cijelom slivu rijeke Save, jačati kapacitete zainteresovanih strana i poticati uključivanje lokalnih interesnih grupa radi unapređenja turističke ponude.

✓ **Digitalne inovacije:**

Iskoristiti digitalne tehnologije za unapređenje iskustva posjetilaca i poticanje ulaganja u održivi turizam.

✓ **Ulaganja u turizam:**

Prepoznati turističke projekte pogodne za ulaganje, usklađene s prednostima područja i potrebama sliva rijeke Save.

FAZE PROJEKTA Vremenski plan: 2025. godina

Januar   Februar   Mart   April   Maj   Juni   Juli   August   Septembar   Oktobar   Novembar   Decembar →

FAZA 0
Početni izvještaj

CILJ:

Osigurati **jasno razumijevanje** opsega, ciljeva, aktivnosti i rezultata projekta među svim zainteresovanim stranama.

FAZA I
Procjena razvoja

CILJ:

Procijeniti turističke resurse, potražnju, infrastrukturu, upravljanje te stanje okoliša.

FAZA II
Strategija razvoja turizma

CILJ:

Razviti sveobuhvatnu **Strategiju razvoja održivog turizma** za cijeli sliv rijeke Save.

FAZA III
Plan provođenja

CILJ:

Pretvoriti strategiju u **Akциони plan** za efikasno provođenje Strategije razvoja održivog turizma u slivu rijeke Save.

1. POČETNA FAZA

GLAVNE AKTIVNOSTI

Uvod

Metodologija

Mapiranje zainteresovanih

Ciljevi

Upravljanje

Početni sastanak i uvidi

Jasan okvir koji usklađuje **ciljeve, pristup, aktere i početne nalaze**.

2. PROCJENA RAZVOJA

GLAVNE AKTIVNOSTI

- 1 Unutrašnja analiza
- 2 Analiza potražnje
- 3 Vanjska analiza
- 4 Interakcija sa zainteresovanima
- 5 SWOT analize

INTERAKCIJA SA ZAINTERESOVANIMA

Terenske posjete:

- 5 država obuhvaćeno
- 24 intervjua i procjene lokacija
- 3 radionice sa zainteresovanima

Online interakcija:

- Radionica s Radnom grupom za razvoj turizma Savske komisije
- 37 zainteresovanih direktno intervjuisano

Događaji:

- Prvi forum preduzetnica
- Prvi forum zainteresovanih

Temelj Master plana zasnovan na dokazima, kojima se utvrđuje **početno stanje za izradu strateške Vizije turizma do 2040.**

3. MASTER PLAN I AKCIONI PLAN

GLAVNE AKTIVNOSTI

- 1 Vizija, misija i strateški smjerovi
- 2 Osnovna strategija
- 3 Uticaj zainteresovanih i vrijednost turističke ponude
- 4 Ciljevi, inicijative i aktivnosti
- 5 Identifikacija projekata i prioritizacija aktivnosti
- 6 Akcioni planovi
- 7 Planovi provođenja

INTERAKCIJA SA ZAINTERESOVANIMA

Online interakcija:

- Radionica s Radnom grupom za razvoj turizma Savske komisije
- Radionica sa zainteresovanima iz Crne Gore
- Sastanak sa zainteresovanima radi prikupljanja informacija o projektima
- Drugi forum preduzetnica
- 5 online klusterskih radionica

Završni događaj:

- Drugi forum zainteresovanih

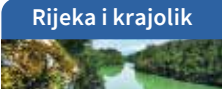

Izrada **Master plana održivog razvoja turizma u slivu rijeke Save** i njegov **Akcioni plan**.

Ključne tačke Strategije i Master plana za razvoj turizma

Šta?	VIZIJA 2040.	Do 2040. sliv rijeke Save pozicioniran je kao prepoznata, prirodi usmjerena višedržavna turistička destinacija koja pruža održiva, uključiva i nezaboravna kvalitetna iskustva, uz osigurano odgovorno upravljanje turizmom.
	STRATEŠKI CILJEVI	1. Prepoznatljivost 2. Konkurentnost 3. Odgovorno upravljanje
Kako?	MISIJA 2040.	Provesti jasan i provediv Master plan turizma te slijediti plan provođenja koji postavlja prioritete, potiče ciljane inicijative i jača identitet sliva rijeke Save kao prepoznatljive i konkurentne destinacije kroz saradnju, održivost i digitalno unapređena iskustva posjetilaca.

Boja označava da li je element strateški stub ili komponenta podrške.

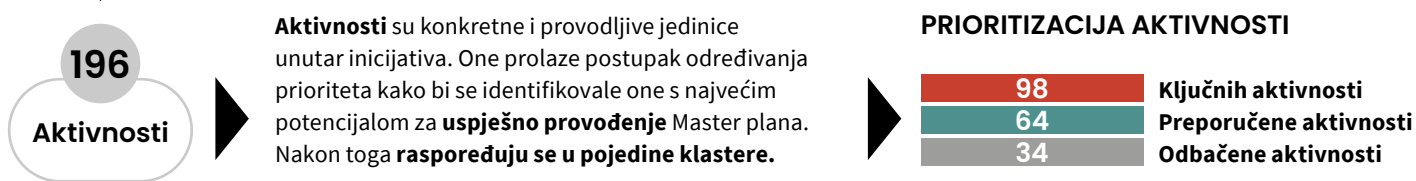
	Stub	Podrška			
GLAVNI TURISTIČKI PROIZVODI	 				
SEKUNDARNI TURISTIČKI PROIZVODI	Porodični turizam	Događanja	Zimski sportovi	Umjetnost i kreativnost	
	Wellness turizam	Gastronomija	Avanturizam	Ruralni i agroturizam	
EMITIVNA TRŽIŠTA					
TURISTIČKI SEGMENTI	Ljubitelji autentičnih doživljaja	Avanturisti	Impulsivni i slobodnog duha	Društveni putnici	Ljubitelji luksuza

PRISTUP KROZ KLASTERE

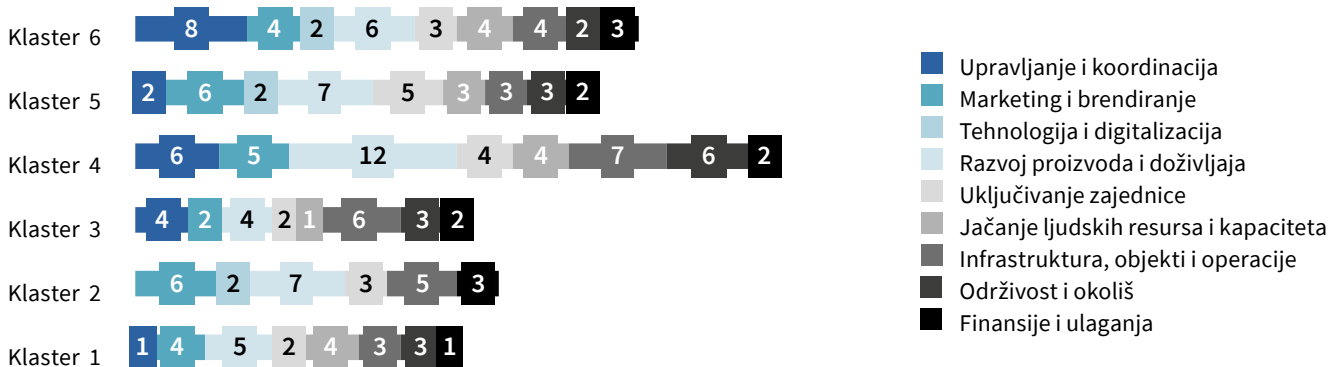
Turizam može biti jednako zastupljen, ali različito izražen kroz pojedine klastere identifikovane na području sliva rijeke Save.

- 1 Pristup prirodi i aktivnostima na otvorenom
- 2 Koridor baštine i wellnessa
- 3 Zelene vode i planinska baština
- 4 Koridor plovidbe Savom i posmatranja ptica
- 5 Koridor urbane baštine i istraživanja
- 6 Koridor avanture u divljini rijeke Drine

BROJ POJEDINAČNIH AKTIVNOSTI RASPOREĐENIH PO KLASTERIMA

Identifikovani su **postojeći i planirani turistički projekti** na području sliva rijeke Save kako bi se izbjeglo preklapanje.

Aktivnosti Master plana i glavni ishodi

1 UPRAVLJANJE I KOORDINACIJA

Uspostaviti zajednički okvir upravljanja turizmom koji će pomoći **koordinaciji i komunikaciji turističkih aktivnosti među različitim zainteresovanim stranama** širom područja sliva rijeke Save.

GLAVNI ISHODI

- Uspostavljen efikasan i sveobuhvatan okvir upravljanja turizmom.
- Unapređena komunikacija i saradnja između javnih i privatnih zainteresovanih strana.
- Date preporuke za modernizaciju zakonodavnog okvira i usklađivanje među državama.
- Unapređen protokol za upravljanje kriznim situacijama.

2 MARKETING I BRENDIRANJE

Razviti koordinisane strategije brendiranja i promocije kako bi se uspostavio jedinstveni identitet destinacija na području sliva rijeke Save.

GLAVNI ISHODI

- Uspostavljen jedinstven brend sliva rijeke Save koji obuhvata ključne stubove Strategije te izrađene i distribuirane smjernice, uz usklađenost s nacionalnim strategijama brendiranja.
- Povećana vidljivost i atraktivnost na inostranim tržištima kroz efikasnu marketinšku i promotivnu kampanju usmjerenu na olakšavanje zajedničkih promotivnih aktivnosti.

3 TEHNOLOGIJA I DIGITALIZACIJA

Povezati podatke, platforme i informacione usluge putem digitalnih alata kako bi destinacije mogle bolje planirati, efikasnije promovisati i poboljšati iskustvo posjetilaca.

GLAVNI ISHODI

- Uspostavljena i operativna *Sava Smart Digital Platform* te potaknuta saradnja zainteresovanih strana.
- Uspostavljena i operativna *Visit Sava Marketing Platform*.
- Osiguran pristup prilagođen korisnicima (turistima i/ili zainteresovanim stranama) u slivu rijeke Save.

4 RAZVOJ PROIZVODA

Proširiti nautičku, biciklističku i ekoturističku ponudu širom područja sliva rijeke Save, uz korištenje drugih resursa za stvaranje višestrukih proizvoda za autentična iskustva s boljim doživljajem destinacije.

GLAVNI ISHODI

- Usklađen sistem upravljanja razvojem turističkih proizvoda.
- Objedinjeni prekogranični turistički proizvodi i doživljaji pod brendom sliva rijeke Save.
- Otvorene mogućnosti za inovativne turističke doživljaje.

5 UKLJUČIVANJE INTERESNIH GRUPA

Unaprijediti **učestvovanje, svijest i saradnju između lokalnih samouprava i interesnih grupa** kako bi turizam odražavao lokalni identitet i prioritete.

GLAVNI ISHODI

- Ojačane relevantne lokalne strukture.
- Uspostavljeni mehanizmi učestvovanja koji uključuju žene i mlade, uz podršku edukacija i partnerstva.

6 INFRASTRUKTURA, OBJEKTI I OPERACIJE

Koordinirati ulaganja u promet, komunalnu infrastrukturu i usluge za posjetioce širom sliva rijeke Save, vodeći se pritom zajedničkim načelima održivosti.

GLAVNI ISHODI

- Podržana unapređena infrastrukture, objekata i razvoja operativnih kapaciteta.
- Uspostavljen koordinirani sistem na nivou sliva rijeke Save koji omogućuje planiranje, finansiranje i provođenje održive turističke infrastrukture.

7 JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I KAPACITETA

Unaprijediti kohezivnu obuku i poboljšati radne uslove kako bi se ojačao sektor uz **podršku lokalnim malim i srednjim preduzećima, ženama i mladima.**

GLAVNI ISHODI

- Povećana prisutnost kvalifikovane i uključive radne snage u turizmu na slivu rijeke Save.
- Pružena podrška nacionalnim institucijama i malim i srednjim preduzećima.
- Uspostavljena partnerstva s obrazovnim i finansijskim institucijama.

8 ODRŽIVOST I OKOLIŠ

Podržati **odgovorno planiranje, upravljanje vodama, zaštitu bioraznolikosti i otpornost na klimatske promjene** kako bi rast turizma ostao u okviru okolišnih ograničenja.

GLAVNI ISHODI

- Ojačani kapaciteti za zaštitu okoliša i praćenje stanja.
- Unapređeno mjerenje održivosti i razmjena znanja.
- Osiguran rast turizma u slivu rijeke Save usklađen sa zaštitom okoliša.

9 FINANSIJE I ULAGANJA

Usmjerenost na **jasniju koordinaciju između ministarstava, donatora i finansijskih institucija** podržava kako vodeće prekogranične projekte tako i lokalne inicijative.

GLAVNI ISHODI

- Promovisanje zajedničkih ulaganja u vodeće prekogranične projekte.
- Identifikovani mehanizmi olakšavanja finansiranja.
- Povećane finansijske mogućnosti za javni i privatni sektor.

Fotografija: Samir Zahirović, Martin Brod

Fotografija: Boško Tintor, Izvor rijeke Save ispod Planice

Autori dodatnih fotografija: Janez Zalaznik, Samir Zahirović, Vlada Marinković, Željko Krčadinac, Boris Krstinić, Branislav Stanković